

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΖΑΚ ΑΛΜΙΡΑ

ΕΥΓΕΝΙΑ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΠΟΥΛΟΥ

Ο Jacques Almira, λογοτεχνικό ψευδώνυμο του Jacques Schaetzle, γεννημένος το 1950, συγκαταλέγεται ανάμεσα στους ιδιαιτέρως οξυδερκείς, ευφάνταστους και υφολογικά τολμηρούς νεότερους γάλλους μυθιστοριογράφους και διηγηματογράφους. Παθιασμένος αναγνώστης από την ηλικία των τεσσάρων, στα δώδεκά του ανακαλύπτει τα γραπτά του μαρκησίου Ντε Σαντ που στιγματίζουν τη σχέση του με τη λογοτεχνία και κλονίζουν την αντίληψή του για τη θρησκεία. Ο Almira ξεκινά να γράφει από τα δεκαοκτώ του και παράλληλα σπουδάζει αρχικά φιλοσοφία και στη συνέχεια κλασική φιλολογία, τηρώντας ωστόσο μια επιφυλακτική στάση απέναντι στο εκπαιδευτικό σύστημα και ειδικότερα απέναντι στη διδασκαλία της λογοτεχνίας. Ενθουσιώδης, εάν όχι εμμονικός, με τις άπειρες συνδυαστικές δυνατότητες της γλώσσας και ορκισμένος λάτρης των εξίσου ανεξάντλητων παραλλαγών της μυθοπλασίας, αρνείται τη θεσμική περιστολή της λογοτεχνίας σε ένα σκέλος μιας γενικής (δέουσας) καλλιέργειας και συντάσσεται πλήρως με την ηδονιστική προσέγγιση του Ρολάν Μπαρτ, που ορίζει το λογοτεχνικό κείμενο πρωτίστως ως πηγή απόλαυσης. Για τον Almira, τα βιβλία θα έπρεπε να προσφέρονται στους νέους ως εργαλείο όξυνσης της έμφυτης νεαρής περιέργειας και επίρρωσης των ζωτικών ανθρώπινων επιθυμιών, πάνω στις οποίες θα όφειλε να τροchioδρομεί –προκειμένου να απογειωθεί– του καθενός ο βίος.

Στα εικοσιπέντε του κάνει ένα θεαματικό ντεμπούτο, κερδίζοντας το βραβείο Médicis (το οποίο συνήθως απονέμεται σε πρωτοεμφανιζόμενους ή ακόμη άγνωστους ταλαντούχους συγγραφείς) για το πρώτο του μυθιστόρημα *Le Voyage à Naucratis* (Το ταξίδι στη Ναύκρατη, 1975) και μία δεκαετία αργότερα το Βραβείο των Βιβλιοπωλών (Prix des libraires), επιχειρώντας αυτή τη φορά να αναμετρηθεί με το ιστορικό μυθιστόρημα μέσα από το έργο του *La fuite à Constantinople ou La Vie du comte de Bonneval* (Η φυγή στην Κωνσταντινούπολη ή Η ζωή τού κόμη Μπονεβάλ, 1986). Στην αυγή της νέας χιλιετίας, σκιαγραφεί ένα δυσοίωνα φουτουριστικό σύμπαν (*La Norme*, 2002), εξακολουθώντας να ακροβατεί, όπως αρέσκεται, μεταξύ αντιθετικών πόλων: φαντασμαγορίας και αληθοφάνειας, εκζήτησης και εκλαΐκευσης, κωμικού και μακάβριου, παραφοράς και απάθειας. Αθλητικός, μονήρης και εξαιρετικά απαιτητικός με τα γραπτά του, ο Almira δεν είναι τόσο πολυγλωσσός όσο εξαντλητικά λεπτολόγος στα κείμενα που δημοσιεύει: στην τριακονταετή παρουσία του στα γαλλικά γράμματα έχει δημοσιεύσει συνολικά δεκατρείς τίτλους και ορισμένα κριτικά κείμενα διάσπαρτα σε συλλογικούς τόμους, συναρπάζοντας χάρη στη χειμαρρώδη του, πολυμήχανη γραφή, την υποβόσκουσα ειρωνεία που εναλλάσσεται με ένα σαρδόνιο χιούμορ, τα εύστοχα λογοπαίγνια πάνω στα οποία φτάνει ενίοτε να στηρίζει ολόκληρη την επινόηση της πλοκής και τους διασκεδαστικούς του νεολογισμούς.

Το διήγημά του «Το λαγόποδο» δεν έχει σκοπό να σοκάρει με τη διαβολική, ανατριχιαστική του τροπή, καθότι δεν λειτουργεί στο επίπεδο του ρεαλισμού αλλά του γκροτέσκου. Εγγράφεται στη μακρά παράδοση του μαύρου χιούμορ που τόσο αγάπησε και διέδωσε ο γαλλικός υπερρεαλισμός (βλ. André Breton, *Anthologie de l'humour noir*, 1940), την οποία και συνεχίζει επάξια με απaráμιλλο σαρκασμό και αφηγηματική μαεστρία.

Η Ευγενία Γραμματικοπούλου διδάσκει γαλλική λογοτεχνία του 20ού αιώνα και ποίηση στο Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του ΑΠΘ. Συνεργάζεται με γαλλικά και ελληνικά επιστημονικά και λογοτεχνικά περιοδικά. Έχει επίσης εργαστεί ως μεταφράστρια.